

NYT om

Nr 98 - 2/2021 - august

Gammelt

Utgitt av Fosen Historielag

Den gamle folkekunsten i Fosen er det forska lite på, men nå har Fosen historielag sett litt nærmere på den og funnet mange kulturskatter, blant annet denne ølbollen i Rissa bygdemuseum. Den forteller følgende: – «Jeg er En Bulde af det Beste af mig dreck offiserer, Fuder og Preste Ao. 1783».

HUSK ÅRSMØTET I FOSEN HISTORIELAG
LØRDAG 18. SEPTEMBER 2021
INGDAL GRENDEHUS

Leder'n

Forsvar for kritikken

Blir vi tatt for å ha gitt ufullstendige eller feilaktige opplysningar i historiefremstillinga vår, er det lett å reagere med irritasjon, og irritasjonen kan lett rettast mot den som kritiserer, eller heller enn mot den som har gjort for dårleg arbeid. «Kva motiv har han for å komma med dette?». Vi vil helst ha skryt, ikkje kritikk.

Men her bør vi tenkje oss om. For det er kritikk vi kjem vidare på, ikkje skryt. Det viktigaste er ikkje å få rett, men å finne det som er rett. Da bør vi øve oss i å ta imot kritikk med takk og opne armar. Om vi ser at kritikaren tek feil, så gir vi eit tilsvar der vi viser det. Det kan det komma ein god diskusjon av, som kan gi viktige avklaringar.

Eg snakkar her om konstruktiv kritikk som har som mål å rette opp, ikkje om destruktiv kritikk som har som mål å ta oss. I politikk er dette skiljet flytande, der er målet gjerne å svekke motparten.

I fagleg samanheng, som i lokalhistoria, er destruktiv kritikk sjeldan. Men den forekjem. Ting kan bli tatt i verste meining og føre til hardhendt reaksjon. Men slik kritikk kan vi oftast ta lett på. Den ber gjerne tydeleg preg av overreaksjon og slær tilbake på avsendaren. Han stemplar seg sjølv, og ikkje den som får skyllebøtta.

Men denne typen kritikk er og bør vera sjeldan. Vanleg fagleg kritikk er begrunna, og den bør framsettast på ein sakleg måte. Mange vil vera glade og takksame for å få slik kritikk. Men noen treng å øve seg. Blir vi flinkare til å uttrykke glede og takk når vi får kritikk, vil det

også bli lettare å framsette kritikk, der korreksjon er på sin plass. Det vil faget, lokalhistoria, tene på.

Det er kritikk vi kjem vidare på, sa eg, ikkje ros og skryt. Det må modererast. Ros er også viktig, fordi ros er styrkande og motiverande. Men ros er i det store og heile overflatisk, kritikken er detaljert. Går vi kritisk igjennom ein artikkel, markerer vi ikkje alt som er bra, vi markerer det som er feil eller som kan gjerast betre. Så det er kritikken som bringer oss vidare, ikkje rosen. Men kritikken skal vera sakleg og begrunna. Den kan vera hard, når det er grunnlag for det, men den skal gå mest muleg på sak og ikkje på person.

Så lurar eg på om eg sjølv har trampa over og levert destruktiv kritikk. I Nytt om Gammelt nr 3 2020 skreiv eg i denne spalta at mykje av den lokalhistoria som er publisert i Fosen, serverer feilaktig historie. «Dei som skriv, veit for lite, og dei har eit for dårleg historisk rammeverk å halde seg til.» Eg nemnte eit eksempel på ei slik bygdebok. Eg skreiv vidare: «Mykje historisk venstrehandsarbeid blir òg gitt ut, også av folk som ein skulle vente meire av. Det finst også ein eigen sjanger som vi kan kalle journalistisk pludrehistorie.» Også her viste eg til eksempel.

Eg har tenkt etter, men kjem til at eg står ved denne kritikken. Å dømme ein sjanger nord og ned er kanskje ei vel sterk øvelse. Utan tvil er det mange som synest nok godt om flanerande, slentrande historie.

Men eg nemnte dette for å presisere at Fosens historie, som vi har under utgiving, ikkje er av denne typen. «Ikkje venstrehandsarbeid, ikkje pludrehistorie. Vi tilstrebbar solid, påliteleg regionhistorie som skal vera både til å få kunnskap av og forstand av.» Det står ved lag.

Johan G Foss

Velkommen til årsmøte

Vi inviterer til årsmøte i Fosen historielag
Vi må ta hensyn til eventuelle endringer i nasjonale forskrifter
men håper på et godt årsmøte

Ingdalen Grendahus

lørdag 18. september 2021 kl 1130

- 11:30 Oppmøte • Registrering • Velkomstkaffe
- 12:00 John Ola Selbekk forteller om Ingdalen og Lensvik
- 12:30 Årsmøte
- 14:15 Foredrag: Laksevorper i Agdenes, ved Astrid Marit Bjørkvik
- 15:00 Pause med enkel servering.
- 15:15 Foredrag: Fokekunst i Fosen, ved Johan G Foss
- 16:30 Årsmøtemiddag
- 18.00: Årsmøtet avsluttes.
- 18:00: Historisk vandring langs Ingdalselva.

Ingdalen Grendahus ligger like ved brua over Ingdalselva på Fv 710 i tidligere Agdenes kommune. Når du kommer til Ingdal kapell, erdu like i nærheten. Brua er i bunnen av bakken. Der finner du skilt med Historielagets logo.

Reisetid fra Orkanger i underkant av en halvtime.

Det er 75 km fra Flakk fergeleie til Ingdalen. Du bruker ca en og en halv time fra ferjeavgang Rørvik til Ingdal. Ferjeavgang fra Rørvik 0830, 0900, 0930, 1000, 1030

Fra Valset fergeleie er det 29 km tillngdal. Ferjeavgang lørdag morgen fra Brekstad 0830, 0930, 1030, 1130.

Siste ferge fra Valset lørdag kl 2200. Rørvik - Flakk har timesavganger hele natta.

Årsmøteavgift er i år kr 250, som betales ved registrering. Det inkluderer årsmøtet og servering; kaffe og småmat ved adkomst, enkel lunsjbuffé i pausen og årsmøtemiddag.

Årsmøtepengene kan betales til lagets konto 4290 05 02758, eller VIPPS 120509.

**Påmelding innen 10. september 2021 til Eilert Bjørkvik, tlf 948 71 232,
e-post: eilerbj@online.no**

NB: Vennligst beskjed hvis deltakere har spesielle matønsker på grunn av allergi

Årsmøtet 2021

Dagsorden for årsmøtet

1. Godkjenning av innkalling
2. Valg av møteleder og referent
3. Årsmelding for 2020/21
4. Regnskap for 2020
5. Arbeidsplan for 2021/2022
6. Budsjett for 2021
7. Fastsetting av medlemskontingent
8. Innkomne saker
9. Valg
 - 2 styremedlemmer for 2 år
 - 3 varamedlemmer til styret for 1 år
 - 1 medlem til valgkomiteen for 3 år.

3. Årsmelding 2020/2021

Styret

Styret har dette året bestått av:

Johan G Foss, Frøya, leder

John Ola Selbekk, Lensvik, nestleder

Helge Bueng, Åfjord, sekretær

Bente Merete Heggvik, Hitra/Trondheim, styremedlem

Bernt Jørgen Stranden, Bjugn, styremedlem.

Varamedlemmer:

Eilert Bjørkvik, Rissa, varamedlem og kasserer,

Johan Mjønes, Snillfjord, varamedlem,

Ernst Robert Øyangen, Trondheim, varamedlem.

Andre verv

Revisor: Per Husby, Rissa.

Vararevisor: Sturla Leth-Olsen, Bjugn.

Valgkomité:

Per Aastum, Snillfjord, leder

Vigdis Hoff Høøen, Ørland

Hilde Murvold Borgfjord, Stadsbygd

Årbokredaktører

Per Ole Sollie og Svein Henrik Pedersen.

Redaktør av Nytt om gammelt:

Helge Bueng.

Medlemstallet

31.12.2020 var medlemstallet 1080, en nedgang på 33 fra året før. De foregående åra har nedgangen vært på 27 (2019) og 28 (2018). Medlemstallet har økt med 3 i Bjugn og 1 i Agdenes, og holdt stand i Hitra, Indre Fosen og Roan. Størst tilbakegang har det vært «utenfor Trøndelag» (8) i Hemne (7).

Styremøter

Etter årsmøtet 12 september er det avholdt 3 styremøter: 12.10.2020, 18.04.2021 (digital møte via Team - det første i lagets historie), og 16.08.2021. Styremøtene holdes på Ørland kultursenter på Brekstad.

Økonomi

Regnskapet for 2020 viser et overskudd på 15.255, på linje med resultatet året før, som var på 26.278 kr. Økonomien må sies å være god; ved årsskiftet stod 195.330 kr på kontoen i Ørland Sparebank, mot 159.465 kr ved forrige årsskifte.

Årsmøtet 2020

Årsmøtet ble utsatt på grunn av koronaen og ble avholdt lørdag 12 sept i Vik/Bessaker grendahus i tidligere Roan kommune, med 41 fram møtte. I tillegg til årsmøtet var det foredrag med «Smaksprøver fra Fosens historie 2» ved Johan G Foss, og bildeforedrag om Roan kommune ved Helge Bueng. Etter arrangementet i grendahuset var det mulighet for å bli med opp på Bessakerfjellet for å se på og bli orientert om vindmølleparken der. 20 ble med på turen opp på fjellet. Hele årsmøtearrangementet må sies å være svært vellykka.

Årbok for Fosen 2020

Årbokredaktørene Per Ole Sollie og Svein Henrik Pedersen leverte også i år ei innholdsrik og variert årbok, med mange gode artikler.

Nytt om Gammelt

Helge Bueng har i 2020 redigert tre meget gode og fyldige nummer av meldingsbladet.

Fosens historie 2

Pr 1 feb 2020 var alle bidrag fra forfatterne levert og alle forfatterhonorarer betalt, i alt 1.032.500 kr. Av dette har historielaget av egne midler betalt 832.724 kr, mens kommunene har bidratt med 150.976 kr, bedrifter med 11.000 kr og historielagets medlemmer med 37.800 kr. Men det har fortsatt blitt arbeidd intenst

med arkiv- og kildestudier av viktige tema som er lite eller dårlig behandla i den lokalhistoriske litteraturen i Fosen. Mye ny og til dels overraskende kunnskap er brakt for dagen. I 2020 har det blant anna dreid seg om militærvesenet, levekår, og Den store nordiske krigen (1709–20) og forholda i Fosen på tidlig 1700-tall. Arbeidet har tatt tid, men det dreier seg her om så viktige historiske forhold at de må være med, og bli behandla på en skikkelig måte.

Arbeidsmålet er fortsatt å få gitt ut bind 2 i løpet av 2021.

Folkekunst i Fosen

Ola Grefstad har kommentert ca 330 gjenstander fra samlinger på Fosenhalvøya, Hitra og Frøya. Videre framdrift har vært beskjeden i 2020. Men Johan har gjennomgått Olas kommentarer og stilt tillegsspørsmål, og Ola tar nå (primo feb 2021) en suppleringsrunde. Kommentarene vil gi verdifulle opplysninger om folkekunstgjenstandene i museumssamlingene som er besøkt.

Historisk vandring.

Ingen vandringer er avholdt dette året – om vi unntar turen opp til vindparken på Bessakerfjellet etter årsmøtet.

Digitalisering av årbøkene

Det ble i februar 2020 inngått avtale med Nasjonalbiblioteket om digitalisering av Fosen historielags årbøker, for periodene 1947–1949 og 1965–2019. Årbøkene vil da etter hvert bli tilgjengelige på Nasjonalbibliotekets nett-side.

Steds-, saks- og personregister til årbøkene

Et søkbart register vil bli en nøkkel til den lokalhistoriske skattekista som de 59 år-

bøkene er. Utarbeiding av et slikt register har vært en «prioritert oppgave» i flere år, men nå er arbeidet endelig i gang. John Ola Selbekk har vært den mest aktive her. Kanskje kan vi ha registeret ferdig i løpet av 2021. Det vil bli en lokalhistorisk begivenhet!

Lagets arkiv og samlinger

Historielagets hovedboklager er oppbevart i rådhuskjelleren i Rissa. Mindre lager blir oppbevart i Åfjord, Bjugn og Frøya. Det arbeides med å få plassert historielagets arkiv i magasin hos museet Kystens Arv på Stadsbygd.

Markedsføring

På grunn av koronaen har laget ikke hatt noen stander dette året. Ikke har det vært noen «dager» å ha stand på heller.

Representasjon

Helge Bueng representerte laget på Sør-Trøndelag Historielags seminar om fotobevaring på Sverresborg 21. november 2020.

Ut over dette har laget har ikke vært representert på fysiske møter i 2020. Vi var «med» på Sør-Trøndelag historielags årsmøte, som ble gjennomført på e-post, men vi bidro ikke med innspill (alt virka greit).

Holger Stjern

En gruppe entusiaster rundt kystlaget i Trondheim har etablert selskapet AS Fos-enferja, og kjøpt heim veteranferja som gikk i rute mellom Vanvikan og Skansen i Trondheim fra 1958 til 1980. Siden 1982 har ferja gått i fart på innsjøen Pielinen lengst øst i Finland. Fosen historielag har ikke deltatt direkte i prosjektet, men setter pris på initiativet, og flere av historielagets medlemmer er tungt inne i prosjektet.

Fosen historielag på nett

Nettsida blir fortsatt betjent av Johan G Foss, og Facebooksida av Ernst Øyangen.

Styret

5. Arbeidsplan 2020/2021

1. Gi ut Årbok for Fosen 2021.
2. Tre nummer av Nytt om Gammelt.
3. Fosens historie bind 2: Arbeidet videreføres. Utgivelse i 2022.
4. Vedlikeholde nettsida og facebook-sida.
5. Folkekunstprosjektet.
6. Medlemsverving.
7. Markedsføring med stand 2022.
8. Vandringer om det åpnes for det.
9. Arbeidet med Sagn fra Fosen føres videre.

7. Fastsetting av medlemskontingent

Medlemskontingenten ble på årsmøtet i 2018 forhøyet til kr 300.

Styret forstår derfor ingen endringer i medlemskontingenten.

8. Innkomne saker

Det er ikke meldt noen ekstra saker til behandling på årsmøtet.

9. Valg

Valgkomiteens innstilling:

B. 2 styremedlemmer for 2 år:

- Helge Bueng, Åfjord, gjenvalg
- Bernt Jørgen Stranden, Ørland, gv.

C. 3 varamedlemmer for 1 år:

- Eilert Bjørkvik, Rissa, gjenvalg
- Ernst R Øyangen, Trondheim, gjenvalg
- Ole Kjørsvik Ledahl, Aure, ny

E. Et medlem til valgkomiteén for 3 år:

Styrets innstilling:

- Svein Bertil Sæther, Hitra

Alle er forespurt og takket ja.

Valgkomiteen

Per Aastum • Vigdis Hoff Hoøen

Hilde Murvold Borgfjord

Styremedlemmer ikke på valg:

- Johan G Foss, Frøya
- John Ola Selbekk, Lensvik,
- Bente Heggvik, Hitra/Trondheim,

Medlemsoversikt 01.05.2021

I parentes medlemstall ved siste årsmøte

Agdenes	20	(21)
Bjugn	123	(116)
Frøya	36	(36)
Hemne	130	(144)
Hitra	64	(62)
Osen	9	(7)
Indre Fosen	117	(119)
Roan	11	(11)
Snillfjord	67	(71)
Ørland	95	(101)
Åfjord	32	(34)
Trøndelag	262	(268)
Utenfor Trøndelag	92	(94)
Bibliotek mm	19	(20)
Lag	10	(9)
Skoler	11	(12)
Banker	4	(4)
Bedrifter	0	(0)
Kommuner	11	(11)
Sum	1 113	(1 140)

Revisorrapport

Regnskapet og rapportene er gjennomgått og gir etter min mening et rett bilde av historielagets økonomiske situasjon.

1. Bilagene er kontrollert mot føring i bilagsjournalen og er funnet i orden. Konto i bank stemmer med utskriften fra regnskapet. Regnskapet er ryddig ført og godt dokumentert og gir et rett bilde av lagets økonomiske situasjon.

2. Resultat- og balanseoppstilling er i samsvar med de underliggende poster. En resultatoppstilling som er korrigert for inntekter og kostnader med investeringene i prosjektet Fosens historie 2, gir et bedre bilde av årets normale drift.

3. Det er revisors plikt å vurdere regnskapet opp mot lagets budsjett, planer og drift. For Fosen historielag bør det ikke være et mål med størst mulig overskudd eller mest mulig penger på bok, men at laget bruker og har penger til å nå formålet med laget. Ut fra det synes regnskapet å vise fornuftige resultater. Korrigert for prosjektet Fosens historie 2 er overskuddet på kr. 15.255 for 2020 mens det ble det budsjettert med et overskudd på kr. 10.800. Historielaget har fortsatt en trygg økonomi.

Det er til nå brukt kr. 805.124 på Fosens historie 2 og kr. 268.454 på produksjon og utsendelse av Årboka 2020. Dette er godt anvendte penger i samsvar med formålet til laget. Det er viktig at Fosens historie 2 kommer ut snart for få igjen for investeringen og for de som har forhåndsbetalt boka.

4. Revisor anbefaler at årsmøtet godkjenner årets regnskap.

Rissa, 11. mars 2021

Per Husby

4. Regnskap 2020 • 6. Budsjett for 2021

	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Budsjett 2021	
DRIFSTINTEKTER					
2800	Salg Fosens historie 1	5 855	2 850	6 980	5 000
2801	Støtte Fosens historie 2	27 200	35 700	95 517	100 000
2802	Salg Da jeg var liten	0	380	1 319	500
2804	Salg Doktorbåten	400	2 400	290	1 000
3000	Medlemskontingent	318 749	336 575	308 375	320 000
3001	Medlemskontingent familie	100	300	100	300
3002	Medlemskontingent kommuner	8 000	11 000	12 000	11 000
3004	Medlemskontingent banker	2 000	2 000	2 000	2 000
3100	Salg årbøker	11 010	11 828	13 008	12 000
3104	Salg Reins kloster	9	200	185	100
3105	Salg Gammeltida på Hitra	0	100	0	0
3106	Salg Setre i Åfjorden	0	220	204	200
3108	Salg Fosentonar	100	420	1 552	500
3110	Seks år og småbåtfisker	240	280	260	200
3112	I utkanten	0	200	100	200
3120	Salg av medlemsnål	0	350	450	300
3121	Salg av kort	0	40	0	0
3122	Salg av Namnskilting	0	130	5	0
3300	Grasrotandel Norsk Tipping	11 704	12 922	9 284	13 000
3701	Minnegaver	10050	10 500	0	0
3900	Momsrefusjon	28421	39 309	28 985	30 000
8001	Renter	1 062	1 691	1 632	1 000
	Sum driftsinntekter	424 982	469 396	482 246	497 300
DRIFTSKOSTNADER					
2801	Fosens historie 2	34 000	81 000	267 000	100 000
4100	Porto	50 444	62 642	27 267	60 000
4101	Bankgebyr	314	308	326	500
4102	Markedsføring	6 780	7 954	6 899	10 000
4201	Kontingenter	11 755	12 151	12 101	12 000
4400	Reiser	0	480	720	3 000
4501	Årbok	247 650	221 300	245 945	250 000
4502	Nytt om gammelt	39 715	27 556	26 706	27 000
4600	Gaver, oppmerksomhet	0	2 450	1 256	2 000
4601	Årsmøtet	14 435	21 505	10 500	15 000
4602	Styremøter	4 633	4 321	5 322	5 000
4604	Vandringer	0	1 450	2 044	2 000
	Sum driftskostnader	409 727	443 117	606 087	486 500
	Driftsresultat	15 255	26 278	- 123 841	10 800

STATUS 31.12.2020

	Aktiva og passiva	2020	2019	2018
1900	Kasse	474	23	190
1920	Ørland Sparebank	195 330	159 465	285 664
2700	Forskuddsbetalt kontingent	- 125 400	- 113 800	- 75 100
2701	Forskudd kontingent familie	- 100	0	0
2704	Forskuddsbetalt kontingent bank	- 500	- 500	0
2800	Fosens historie 1	100 064	105 919	108 769
2801	Fosens historie 2	805 124	798 324	753 024
2802	Da jeg var liten	26 164	26 164	26 544
2804	Segner i Fosen	93 750	93 750	93 750
2806	Doktorbåten	- 14 083	13 683	-11 283
2840	Forskudd årbok	0	7 150	0
2850	Orkla Grafiske as	0	0	- 184 695
2900	Egenkapital	- 1 078 614	- 1 062 813	- 996 864
	Sum	0	0	0

PROSJEKTREGNSKAP

Fosens historie 1

2800	Inngående balanse	105 919		
	Omsetning	0	5 855	
	Utgående balanse		100 064	
	Sum	105 919	105 919	

Fosens historie 2

2801	Inngående balanse	798 324		
	Omsetning	34 000	27 200	
	Utgående balanse		805 124	
	Sum	832 324	832 324	

Da jeg var liten

2802	Inngående balanse	26 164		
	Omsetning	0	0	
	Utgående balanse		26 164	
	Sum	27 863	27 863	

Segner i Fosen

2804	Inngående balanse	93 750		
	Omsetning	0	0	
	Utgående balanse		93 750	
	Sum	93 750	93 750	

Doktorbåten

2806	Inngående balanse		13 683	
	Omsetning	0	400	
	Utgående balanse	14 083	0	
	Sum	14 083	14 803	

Audun Dybdahl til minne

Noen er umistelege, men vi mistar dei òg. Audun var umisteleg. Han døde 22. juni i år. Han er sakna av alle som sette pris på han som person, og som verdsette kunnskapen hans og arbeida hans.

Audun var ein fagmann på topp nivå. Dei faglege arbeida hans er autoritative. Han har skrivne eit tjuetalls bøker og et par hundre artiklar innan historie og tilstøytande fagområde. Merittlista hans er imponerende (du finn ho på nettet). Her er det mykje å gle seg over for den historieinteresserte.

I Fosen historielag gler vi oss ikkje minst over Rissa bygdebok 1-2 (1990 og 1995). Denne bygdeboka og Hemneboka 1-2 er dei einaste bygdebøkene i Fosen som behandlar samfunnshistoria på ein fagleg kompetent måte.

Likeins gler vi oss over bidraget hans i første bindet av Fosens historie (2005), der han skreiv kapitlet om høgmellomalderen (1130-1350). Og over bidraga hans i Trøndelags historie, bd. 2 (2005), der han skreiv to kapittel, om seinmellomalderen og om tidlig nytid.

Og vi gler oss over artiklane hans i Årbok for Fosen, og andre bidrag han har ytt til Fosens historie, og ikkje å forglemme boka hans om Reins kloster – kirkelig godskompleks og verdslig len. Dette var hovedoppgaven hans frå 1968, som Fosen historielag gav ut i 1970.

Vi gler oss òg over det Audun gjorde for å ta vare på den materielle kulturarven, med gjenstandssamlingane på Litlenget i Rissa og i Trondheim. På Litlenget har

Audun Dybdahl ved kaffebordet i fritidsheimen Litlenget i Skaudalen i Rissa

han også arrangert aktivitetsdagar, der folk kunne få sjå gamle reiskapar i bruk, og prøve dei.

Audun hadde god greie på den materielle kulturen. Han var museumsstyrar ved Steinkjer/Egge museum i fleire år, og der gav han ut 6 hefte om ulike sider ved den gamle kulturen – om bygningskulturen, krøtterhald og mjølkestell, jord- og kornbehandling, matstellet, og prosessen frå ull og lin til ferdige klede.

Etter tida som museumsstyrar var Audun leiar for Senter for middelalderstudier i Trondheim, frå 1995 til 2007. Han var aktiv og produktiv også i denne perioden, og det var han også etter at han vart pensjonist, i 2014.

Pensjonisttilværet hans avfødde tre vektige bøker:

- Først Klima, uår og kriser i Norge gjennom de siste 1000 år; den kom i 2016.
- I 2018 kom Med angel og not. Fiskeutstyr ved kysten fra steinalder til motoralder.
- På nyåret 2021, da han var kreftsjuk, kom den siste boka hans: Med øks og sag. Tømmerrens og snekkerens redskaper fra vikingtid til 1900-tallet. Det var til glede både for han sjøl og for oss andre at han rakk å få den ferdig.

Desse bøkene gir samanfattande framstillingar av viktige temaområde, alle skrivne for ein brei lesarkrets, og alle prega av dybdahlsk soliditet. Bøkene er uttrykk for eit grunnprosjekt hos Audun, nemleg å lage hjelpemidlar for dei som ville forske i historia. Han ville forklare, oppklare og presentere vanskelege kjelder og saksforhold på ein oversiktleg og forståeleg måte.

Dette gjeld også dei meir utprega fagbøkene som Dybdahl har skrivne, og som omhandlar eldre historie. På sine område var Audun ein av dei fremste fagfolka i landet, og fleire av fagbøkene hans er for grunnbøker å rekne for dei som arbeider med eldre norsk og midtnorsk historie. Desse fagbøkene er lite kjent for folk flest, men dei som har arbeidd med

eldre historie, veit kor nyttige dei er. Fremst blant dei står Jordeiendomsforhold og godseiere i Trøndela – Fra Aslak Bolt til Landkommisjonen, som omhandlar perioden 1430–1660. Dette er Dybdahls

doktoravhandling frå 1980 (utgitt i 1989), og er eit stort arbeid som har rydda opp og skapt oversikt og ny innsikt i eit viktig område i eldre økonomiske historia, nemleg kven det var som åtte jorda. Audun gjorde eit nybrottsarbeid her, ved at han tok i bruk databehandling av det historiske talmaterialet som galdt jordeiendom. Gjennom dataanalysane kunne han hente ut mykje ny viten. Audun var ein pioner på dette området.

Det kan elles nemnast at Audun vart tildelt pris for Årets tidsskriftsartikkel i 2011, og at han har bidratt med over 500 artiklar i Store norske leksikon (snl.no).

Eg har karakterisert Audun som Fosens store sønn innan historieforskninga. Eg kan ikkje sjå at eg tek munnen for full. Men sjølv om Audun var faghistorikar på topplan, så var han utan akademiske faktar. I botnen var han ein bygdegut frå Rissa, omgjengeleg, kunnskapsrik og påliteleg.

No har vi mista han, altfor tidleg. Men i sorga og saknet gler vi oss over alt det han har gitt oss. Audun Dybdahl har verkeleg sett spor etter seg. Vi lyser fred over minnet hans.

Fosen historielag
Johan G Foss

Folkekunst i Fosen

Johan G Foss

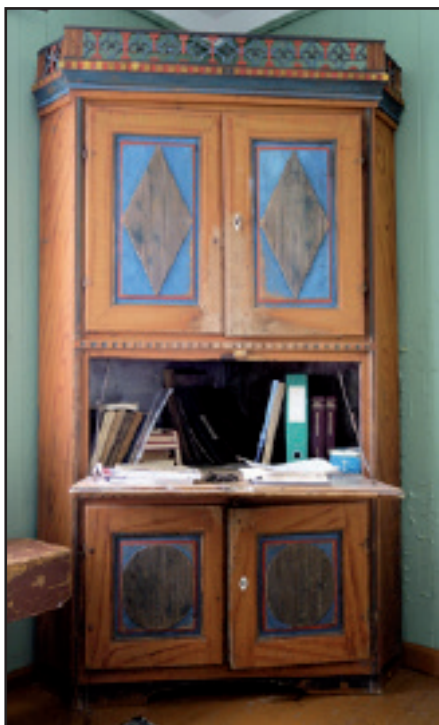
Den gamle folkekunsten i Fosen er det forska lite på, men inntrykket er at Fosen ikke heva seg høgt på dette området – med ett unntak: Hemne, der folkekunsten ble dyrka flittig. Orkdalføret var kjerneområdet for folkekunsten i Sør-Trøndelag, og Hemne stod i nær kontakt med Orkdalen.

For å få et bilde av hva de andre Fosenbygdene var gode for, tok Ola Grefstad og jeg en runde til museumssamlingene i Fosen i 2017. Vi avgrensa oss til treskjæring og rosemaling.

Vi besøkte disse samlingene: Osen Bygdaturun på Vingsand, Roan bygdetun på Utro, Bjugn Bygdaturun på Mølnargården, Yrjar heimbygdslag på Austrått, samlinga på Uthaugsgården, Museet Kystens Arv på Stadsbygda, Audun Dybdahls samling på Litlenget i Rissa, Lensvik bygdemuseum på Frostad gård, Rissa bygdemuseum på Reinsklosteret, Kystmuseet på Hitra, Frøya bygdemuseum og Sverresborg Trøndelag folkemuseum. Åfjord ble ikke besøkt, men må tas seinere. I ettertid er det kommet inn bilder og opplysninger om folkekunst fra forskjellige steder i Fosen.

I alt er 340 gjenstander registrert. Noen av dem har svært enkel dekor og kan bare under tvil regnes som folkekunst, mens andre bærer preg av å være laga av fagfolk (laugarbeid), og også de faller da egentlig utenom kategorien folkekunst. Men alle gjenstandene er kommentert, og de fleste også datert på stilhistorisk grunnlag (mange har også påført årstall).

Det rikeste folkekunstmrådet, Hemne, ble ikke tatt med i vår runde, fordi

Vakkert hjørneskatoll fra Osen. Påførte initialer og årstall viser at dette prektige møbelet ble malt på Strand i Osen i 1838, og vel også er det laga der. Skatollet viser at det var kompetente folk i området. Osen bygdaturun (OS-001).

folkekunsten der allerede var godt kartlagt og beskrevet, av Arnfinn Volden, Ola Grefstad, Kolbjørn Aune og flere. I 2004 ble det også arrangert ei utstilling av rosemaling i Hemne. Ola Grefstad og jeg ville se hvordan det stod til i resten av Fosen.

Det var gjenstander som skulle «vises fram», som ble dekorert. De vanligste typene i vårt materiale var veggskap, bandgrinder, kister, skrin, lauper, mangletre, smørformer, brødkorger og beiningskorger, vevspjelker (vevtempler), navnkavler, ølboller og skatoll.

Treskjæring og rosemaling.

Treskjæring er en gammel teknikk som mange hadde et forhold til. Kniven hang i beltet, og mange var flinke til å handtere den. De eldste utskårne gjenstandene i vårt materiale som er påført årstall, er en vevskjøtt (skyttel) fra 1720 og ei lita bandgrind med årstall 1726 (eller 1736).

Maling var en ny og mer krevende teknikk. De første dekomalte gjenstandene dukker opp på bygdene på 1700-tallet, mest ølboller, men de var laga i byene. I Fosen var det knapt noen som dreiv med dekorativ maling før ut på 1800-tallet.

Folkekunstens blomstring i Fosen.

Treskjæringa og rosemalinga i Norge hadde sin store blomstring fra midten av 1700-tallet til midten av 1800-tallet. Blomstringa av folkekunsten i Fosen falt litt seinere. Det kan vi se av årstalla på gjenstandene. 117 gjenstander i vårt materiale er påført årstall, og de viser at det først var i 1820-åra at folkekunsten i Fosen tok av, og den blomstra i 60 år fram til 1880. Men rosemalinga tok jamt over slutt allerede i 1870. De rosemalte gjenstandene vi har i samlingene, er i hovedsak blitt til i løpet av 50 år midt på 1800-tallet.

Hva var det som gjorde at folkekunsten tok seg så kraftig opp i 1820-åra, og tok slutt i 1870-åra? Dette interessante spørsmålet må jeg la ligge her (men kommer tilbake til det).

Et annet sentralt spørsmål er hvem som skar treskjæringa og malte rosemalinga. Var det fosninger, eller kom det meste utafra? Også dette spørsmålet må jeg la ligge. Her vil jeg vise noen eksempler på hva vi fant i museumssamlingene i Fosen.

Fosningene var mer fortrolige med kniven

enn med med penselen. Mye av det de skar, var enkel hverdagskunst, men noe nådde store høgder.

Om ikke annet er nevnt, er bildene tatt av forfatteren.

Årstallsida av en navnkavl med utsøkt treskurd, skåret i 1874 av Kasper Opphaug på Ørlandet (1844-1895). Med litt fantasi kan vi lese ei historie inn i årstallet: 8-tallet gjør en piruett, 7-tallet bukker for den skjønnne, og dekorasjonen til høgre viser hvordan det gikk! Fra samlinga på

Nøstepinne med tre løse kuler inni overdelen, skåret ut av ett treskykke! Rissa bygdemuseum (RIB-0080).

En såkalt maskebit (mask'bit), en liten tregjenstand som ble hengt i garnmaskene for å holde dem åpne for garnnåla

når de batt sildegarn. Kystmuseet på Hitra har seks slike, av liknende fasong. Gjenstandstypen finnes knapt i de andre samlinger. Foto: Kystmuseet.

Smørform fra Rissa, 1826. Den har tradisjonelle mønster, bla riksløva med hel-lebard. Smørformer ble brukt til å forme vakre smørkubber til høgtid og fest. Rissa bygdemuseum (RIB-0147).

Sånn ble smøret seende ut av denne forma. En sånn smørkubbe var det stas å sette på bordet. Gipsavstøpning i Rissa bygdemuseum.

Vevspjelk (vevtempel) fra Ørlandet, 1885. Den har bladfinér innlagt i geometriske figurer og et hjerte i hver ende. Fint og nøyaktig arbeid! Vevspjelker ble brukt til å spenne ut veven slik at den beholdt samme bredde når de vov. Yrjar heimbygds lag (YHL-3085).

Navneskilt til båt, skåret av Gerhard Hansvold på Lein på Stadsbygda omkring 1900. Gotiske versaler (stor-bokstaver) var ettertrakta på slike skilt, fordi de var så dekorative – og uleselige.

At folk ikke forstod bokstavene, høyna bare statusen til eieren. Flere av de gotiske versalene likna på hverandre, så også skjærerne og malerne kunne gå i surr. Her står det SEIONS LØVE. Med Seion menes vel Sion, Davids borg i Jerusalem. Foto og eier: Museet Kystens Arv.

Rosemalt brødkorg (eller beiningskorg) fra Ørlandet, med initialene «I J dr. H» og årstallet 1868. Kanskje var det Jakobine Johansdatter Hårberg som fikk denne korga i konfirmasjonsgave i 1868. Korga har sterke farger og er malt av en flink maler som vi har sett flere ting av (og som vi har kalt «Maler A»). Yrjar heimbygdslag, YHL-3242.

Rosemalt korg (ullkorg?) der hanken er borte. Før korga ble malt, har den hatt svidekor, i form av store sikksakkborder oppe og nede og en bølgelinje langs midten, laga med svijern. Seinere er svidekoren blitt overmalt med den festlige dekoren korga har nå. Dette er gjort av en maler som vi også har sett flere arbeider av i Fosen («Maler B»). Korga må ha blitt malt litt før 1850. Bjugn Bygdatun, BJB-0147.

Sideplate (spon) av ei ødelagt hankekorg fra Lensvik. Den friske rosemalinga kan være utført av en maler fra Hemne/Snilfjord som malte i tradisjonen etter Jens Blegen (1771-1850) fra Fåberg i Gudbrandsdalen. Blegen malte i den nye kirka i Hemne i 1816-18 og satte spor etter seg i rosemalinga i området. Denne korga må være malt rundt 1850. Lensvik bygdemuseum, Frostad gård

Ølbolle fra Rissa. Slike fantes det mange av rundt om i Trøndelag, men færre ute på kysten, ser det ut til. Bollene ble sendt rundt bordet og ble drukket av etter tur. Denne bollen har blåsvart inskripsjonsrand uten inskripsjon, men det har vært en inskripsjon som er overmalt. Innvendig i botnen har bollen hatt en vakker blomsterdekorasjon som det nå er lite igjen av. Bollen er trolig fra rundt 1800. Rissa bygdemuseum.

«Bakkerend for damer»

Som skrevet tidligere: Før jeg begynte å jobbe med Ingdalen som årsmøtested, har mine assosiasjoner med Ingdalen vært en bratt bakke med en skarp sving, ei fin og fritt beliggende kirke og ei bru.

Men under den brua renner ei elv, som har lange kulturhistoriske tradisjoner. Elva og fossen har en sentral plass i Ingdals historie. Industriell aktivitet i området kan spores flere hundre år tilbake i tid. Nye Ingdalsboka forteller en fantastisk historie.

Elva - tømmerfløting og laks

Ingdalselva er ca 12 km lang. Vannet i elva kommer fra flere mindre elver i de store skogområdene i Ingdalsmarka. Fram til våre dager ble tømmeret fløtet ned til fjorden. I elvene som løper ut i Ingdalselva var det flere fløterdemninger og sluser.

Nederst i elva var det en lakseførende strekning på et par hundre meter før lakstrappa i Ingdalsfossen ble bygd i 2007. Dette ga en ny og spennende smålakselv.

Elva - tømmerfløting og laks

De første sagbrukene i Ingdalselva nevnes i 1661. På den tiden var det en stor strid om

sagbruket, noe Astrid Marit Bjørkvik har beskrevet i Årbok for Fosen 1978.

Så er det lite å finne om sagbrukene i elva inntil Thams kom på banen rundt 1860. det ble nå en omfattende sagbruksvirksomhet ved elva. Etter at Thams trakk seg ut kom andre aktører på banen. I årene etter 1935 var fire sager fra fossen og ned til elveosen.

Thams-epoken

Den som satte fart i trelastvirksomheten i Ingdalen var Wilhelm August Thams. Han kom til bygda i 1859, og så store muligheter for sagbruksvirksomhet og trelasthandel. Han leide seg to rom på Nedre Ingdalen, hos familien Selmer. I 1860 overdro Selmer gårdens sag- og møllebruk, samt stampriet til Thams og hans samarbeidspartnere. Thams fikk nødvendig lagringsplass for tømmeret langs elva ned mot elveosen.

Thams gjorde det godt i Ingdalen, og la grunnen for etableringen i Orkdalen, med bygging av Strandheim bruk i 1867. Thams fortsatte å ta ut tømmer i Ingdalen, men det ble nå saget på Orkanger. og brukt i Thams sin satsing på husproduksjon. Det kan med en viss rett hevdes at Thams-dynastiets vugge står i Ingdalen.

Mølledriften

Mølledrift kom for alvor igang på 1800-tallet. En tid var det to møller ved elva. Da ennytt og større mølle ble bygd, ble den gamle mølla brukt til maling av fiskemel. I 1864 overlot Thams mølledriften til eieren Selmer. Thams var jo bare interessert i skog og trelasthandel.

Sist på 1800-tallet var det to møllebruk i elva. I dag er møllevirksomheten nedlagt.

Meieriet

Sist på 1900 stod Ingdalenmeieri klart til bruk. I 1906 ble det veid inn 112.047,3 kg melk, som det ble til 4017 smør. Men som ved flere andre midre meieri svarte ikke drifta til forventningene og i 1908 var det slutt. Det ble ingen organisert leveranse av melk fra bygda før Ingdalen melklag ble etablert i 1930. Melkmottaket var i kjelleren på Nedre Ingdal. Melka ble sendt med Fosenbåten til Trondheim. Laget ble i 1935 opptatt i Trondheim Melkforsyning.

Vadmelstamperiet

En tid var det også vadmelsstamperi ved fossen - Nedre Ingdahl Stampemølle. Vannkraften ble benyttet til å løfte og slippe ned tunge stokker på store ullstoff som ligger i traue med vann i. Den harde, rytmiske stampingen tovet eller vasket sammen ullstoffet til vadmel.

Forsamlingshuset

Tidlig på 1900-tallet hadde Ingdalen både avholdslag, skytterlag og idrettslag. Men lagenemanglet et sted å være. 10. mars 1917 ble den første basaren til inntekt for

nytt forsamlingshus i bygda holdt. I 1922 stod det nye huset ferdig der meieriet tidligere hadde stått, til en samlet kostnad av 5 886,12 kroner. Huset ble mye brukt, både som kirke, bedehus, ungdomshus, samlingsstede ved idrettsarrangement.

Kraftverket

I 1928 fikk Ingdalen eget kraftverk. Daværende eier av Nedre Ingdal, lærer Thrond Nergaard, som ville utnytte der 13,5 meter høge fallet i fossen. Fra demningen til kraftstasjonen ble det bygd en 130 langt trerør med diameter 80 cm. Verket produserte 15 kW strøm. Forbrukerne måtet betale 100 kroner pr kW i året. Kraftverket var i drift til Byfjorden kraftlag overtok i 1953. Den gamle kraftstasjonen har blitt brukt som utstillingssted for billedkunst.

Kidnebb

For noen år siden fikk fossen nytt liv som arena for Fossajazz som en del av Kidnebb-festivalen i Lensvik. Foreløpig siste festival var i 2019. Bildet er fra en av konsertene ved fossen.

Helge Bueng

Skilegenden fra Lensvika

Vinterolympiaden i Grenoble i 1968 ble en norsk suksess, ikke minst for langrennslaget, som tok 4 av de seks gullmedaljene som ble med hjem til Norge. En av disse var lensvikingen Harald Grønningen, som kom heim med to gull, det sammen som Ole Ellefseter. Harald fikk endelig sin olympiske gullmedalje på 15 km. Etter å ha blitt nummer to etter finnen Eero Mentyranta både på 15 km og 30 km under OL fire år tidligere, slo lensvikingen finnen med på 15 km med 1,9 sekunder.

De fleste forbinder Lensvik med jordbær, laks og pelsoppdrett, men på 1960-tallet var Harald Grønningen en utmerket ambassadør for Lensvika.

Harald Grønningen var født i 1934 i Lensvika. Han miste mora si da han var 9 år, og far sin da han var 14. Han lærte tidlig å ta et tak når det var nødvendig, og det ble det ofte på gården ute på Grønningen.

Som skiløperantlent gjorde han seg bemerket allerede som 18-åring. Han vant

Ugla-rennet, Fosenpokalrennet og kretsmeisterskapet og fikk 5. premie i norgesmeisterskapet.

Harald var imidlertid i ferd med å gi opp skikarrieren. Begge foreldrene var jo borte, og Han følte han måtte hjelpe til heime på gården. Da tok eldstebroer Johan og kona Anna affære. Harald skulle få laksevaldet som fulgte gården på Grønningen. Med inntektene fra laksenota og litt jordbær dyrking var økonomen for videre satsing som skiløper sikret, men han ble 25 år før han fikk sitt første NM-gull på 15 km på Gjøvik i 1959.

Året etter ble han med til de olympiske leker i Squaw Valley i USA, hvor han var med på det norske stafettlaget som tok sølv på 4 x 10 km, men lyktes ikke i de individuelle rennene. Under VM i Zakopane i 1962 ble det imidlertid sølv etter svensken Assar Rønne.

Under OL 1964 ble det igjen sølv på både 15 og 30 km. På begge distansene var det finnen Eero Mäntyranta som ble for sterk.

To år senere under VM i Oslo kom den første gullmedaljen, idet Harald var med på stafettlaget sammen med Odd Martinsen, Pål Tyldum og Gjermund Eggen, men han ble satt ut av laget på spesialdistansen 15 km, noe som mange reagerte på.

Det ble vinterlekene i Grenoble i 1968 som ble det store mesterskapet for Harald. Her ble det som nevnt gull på 15 km, i tillegg til gull på herrestafetten.

Harald giftet seg i 1969 med Ragnhild Slungård. Mens hun jobbet på landsbrukskontoret i Lensvika, havnet Harald i motorsagbransjen, først for JOBU, senere Jonsered. Det er nok mange fosninger som har hatt en «motorsagprat» med Harald.

Harald er en av de mest meriterte skiløperne i Norge. I løpet av 22 sesonger gikk han 737 skirenn. Han var blant de tre beste i 60 %avdisse.Han vant 199(27%)avrennene han deltok i.

1960 og 1961 vant han Holmenkollens 15 km-konkurranse og samme distanse vant han tre ganger på rad i Lahti-spelen i Finland. Han tok 9 NM-gull og 5 olympiske medaljer.

Han fikk Holmenkollmedaljen, Lahtimedaljen, Sportsjournalistenes statuett og Olavsstatuetten foruten kongepokal.

Harald var en utmerket ambassadør for Lensvika både som skiløpet og også i årene etterpå.

Lensvik hedret Harald med egen statue i 1979. Den står idag i parken i Lensvik sentrum. Premiesamlingen ga Harald til Agdenes kommune. Den er utstilt i Idrettsbygget i Lensvika. Den imponerende samlingen er vel verdt et besøk.

Harald døde i 2016.

▼ Agdenes kommune reiste i 1979 denne statuen over Harald Grønningen.(Foto: Helge Bueng)

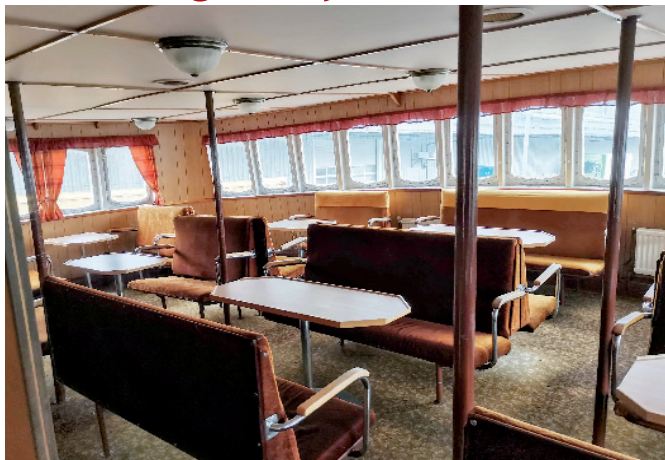
▼ Innfelt bilde: Harald Grønningen med datidens Solo-reklame.(Foto: Wikipedia)

▲ To konger i hyggelig prat etter enda en Harald-suksess. (Foto: Wikipedia)

▼ NRK´s legendariske Bjørge Lillelien intervjuer Harald.(Foto: Wikipedia)

MF Holger Stjern

Salongen på øvre dekk slik den ser ut nå.

Salongen hadde vinduene i fronten. Vi kunne sitte og se at «byen» kom stadig nærmere, eller oppleve sjøsprøyten komme imot når ferja stampet i motvind.

Foto: Torstein Holm.

Mange spør om hvordan det går med ferja, Holger Stjern etter at den kom heim. Det kan rapporteres at ferja har det bra, der hun ligger i Ilsvika i Trondheim.

Da ferja kom til Trondheim 21. november i fjor, ble den lagt til kai i kanalen, men på grunn av at Skansenløpet stenger i august for oppussing av Skansen bru har en valgt å legge ferja i Ilsvika.

Mange har sett at Holger ligger der, og styret får stadig spørsmål om bruk framover, og ikke minst når. Det er veldig hyggelig at folk spør. det forteller om stor interesse for prosjektet.

Nå først skal ferja tilbake til verftet i Kvernhusvika på Hitra for kontroll av skroget. Ellers er det til stadighet folk om bord og hjelper til. En av oppgavene nå er behandling av utvendig treverk som ikke trives så godt i sola.

Det er gjort et omfattende rengjøringsarbeid ombord. Bare fra motorrommet er det båret til 4700 liter «gørr».

Maskinene fyres opp en gang i mellom og alt fungerer godt. Det er investert i to nye hjelpemotorer som har 230 V generatore, og disse skal erstatte 2 gamle Scaniamotorer som har stått ombord leeeenge. De nye er brukte maskiner men fremstår som maskiner vi kan ha glede av i mange år.

Når kan så folk komme ombord? Det er ennå mye arbeid igjen. Styret og eierne diskuterer i disse dager videre framdrift av prosjektet, men det ser nå ut til at folk kan gå ombord i Holger Stjern igjen utpå vårparten. Når det er klar for seiling er ennå ikke avklart.

Samtidig jobbes det målrettet med finansene. Det er søkt om, og en håper på å få vernestatus. Dette vil være til stor hjelp for den videre bevaringen av ferja.

Har du lyst til å støtte prosjektet, kan du bruke gavekonto 4213 135 0419 eller VIPPS 622360. Alle bidrag over NOK 1000 honorerer med en eksklusivt gavebrev

Helge Bueng

«Den siste viking» 100 år

«Jeg vokste opp i en lofotfiskers hus. Far og sønn seilte hver vinter til Lofoten spm lottekarer på garnbåt». Kristaver hovedsmann i romanen hette i virkeligheten Kristaver Kvithyll. Da han som godt voksen ble spurt om det var sant det som stod i boka., småfliret han, ristet på hodet og mente at «han Bojer ha no vel skrøna en del i allefall». Selv hadde ikke Kristaver lest boka. «de gamle lofotkarene ville vel heller ta en tårn med hav og storm enn å sitte og stirre seg gjennom en hel bok».

«Den siste viking» er en roman, med de dikteriske friheter som en forfatter har. Derfor er ikke alt i romanen sant. Trollfjordslaget var reellt og alvorlig nok, men det er et faktum at det var ingen staværing med i den bataljen.

Arven etter Johan omfatter 44 bøker, fordelt på 1 samling folkeeventyr, 3 eventyrbøker (selvskrevne eventyr) 3 bøker med fortellinger, 10 skuespill og 23 romaner og 4 «samlede verker»..

Bøkene kom i store opplag ble oversatt til de fleste europeiske språk. Dette gjorde at han etter hvert opparbeidet seg en betydelig formue, som han delte generøst ut til formål som han fant støtteverdige. Finansieringen av Rein kirke var det største enkeltbidraget, og sikkert det viktigste for ham personlig.

Etter å ha bodd i Paris, Roma, England, Berlin og en rekke steder i Norge, bosatte han og kona Ellen seg i Asker i 1914, men var årlig på turer til Rissa. Johan døde i 1959. Paret er gravlagt på Asker kirkegård.

Helge Bueng

«Jeg skrev den med tanke på trøndere og nordlendinger», sa Bojer, men den ble etter hvert oversatt til «alle de språkene som i det hele befatter seg med litteratur».

Johan ble født i Orkdalsøras 1872 med foreldre Johanne Iversdatter Elgaaen (1848–1884). og handelsfullmektig Hans Bojer (1822–1894). Johan «satt bort» flere steder før han kom til husmannsfamilien Fætten i Reinsgrenda i Rissa der han vokste opp. «Det var her uteen tredve småbruk under Rein, husene lå som fyrstikkjesker utover langs fjæra, så kom et belte av torvmyrer og skog, og bak den løftet godsets hvite stuelån seg opp av en furuhaug, med to tårn som pekte mot himmelen. Der bodde den store Hornemann. Der var rikdommen, og der var menneskene høyt hevet over alle oss andre. Husmennene fikk for vanlig arbeid åtte skikking om dagen», skrev Bojer.

Jordbærpiken

Mange har spurt oss om jenta i jordbæråkeren som prydet forrige utgave av «Nytt om Gammelt». Selvsagt burde vi gjort grundigere undersøkelser før vi brukte bildet. John Ola, som skrev artikkelen om jordbæra, fant imidlertid jenta, som nå er blitt 85 år, og som lever i beste velgående på Orkanger. Hun syntes det var utrolig morsomt at hun pryder forsiden av «Nytt om gammelt».

Kjersti Røhme (ikke Kjerstin) husker godt at bildet ble tatt. Hun mener at det var folk fra Landbruksdepartementet i Oslo, som kom til Lensvika og laget en film om jordbær og jordbærplukking. Fotograf Kvarsnes fra Orkanger var også med. Plukkerne ble «fotfulgt» en hel dag. Som nevnt ble bildet også brukt i magasinet «Aktuell» den sommeren.

Hun og en venninne var på jordbærplukking i Lensvika i 1955. I helgene var de heime, - de syklet fram og tilbake mellom Lensvik og Orkanger (3 mil én vei). De opplevde ikke helgafestene på Åsvang, men foretrakk festene på Orkanger fordi det der var kjentfolk. At de var heime i helgene gjorde også at de gikk glipp av (slapp unna) utpåkara, tror Kjersti. Hun forteller videre at de hadde det veldig fint og trivelig på gården. Hun kunne ikke forstå hvorfor dagens ungdom ikke vil plukke jordbær.

Som ung jobbet hun i teater, og var bl.a. med i flere musikal. Kjersti har bodd både i Danmark og Italia. Også i Italia jobb-et hun i teater, og dessuten i motebransjen som mannekeng. Mannekengyrket praktiserte hun også her til lands, - i Oslo. Hun ble gift og fikk fire barn. En datter bor i California. I voksen alder utdannet hun seg til akupunktør, og var i den sammenheng til ganger i Kina.

Kjersti Røhme i jordbæråkeren i 1955

Etter å ha bodd i Bærum en del år, flyttet Kjersti i 2011 tilbake der det hele startet - i Orkanger. Hun har hatt et aktivt liv, har reist mye og sett mye av verden, men minnene fra jordbæråkeren ligger der ennå.

John Ola Selbekk / Helge Bueng

Sulsfjord

Men Sulsfjord forblir et mysterium. Vi har snakket med mange som var mannskap om bord da båten var med på sommerseifiske med base på Bessaker, men vi har ikke kommet nærmere båtens opprinnelse.

Navnet Sulsfjord fikk den jo etter at den kom til Åfjord. Er det noen som har noen tips, så ta kontakt!

Helge Bueng

**GRASROT
ANDELEN**

Spiller du på fotballtipping, Lotto eller Extra, kan 5 % av innsatsen komme rett i kassa til Fosen historielag hvis du velger å støtte oss og oppgir oss som mottaker av 5-prosentene.

Fosen historielags orgnr 980 104 206

Fosen historielag

Fosen historielags styre

Johan G Foss, leder

7270 Dyrvik,
Tlf 72 44 81 11 • 95 40 29 21
j-g-foss@online.no

John Ola Selbekk, nestleder

Hamnavegen 2, 7316 Lensvik
Tlf: 99 01 49 17
E-post: johnola55@outlook.com

Helge Bueng, sekretær

Skråfjordveien 53,
7170 Åfjord. Tlf 94 12 12 02
E-post: helge@bueng.no

Bernt Jørgen Stranden,

Bålfjordnesveien 10, 7167 Vallersund
Tlf 41 60 98 01
E-post: berntjs@broadpark.no

Bente Heggvik

Bjarne Ness vei 2
7033 Trondheim
Tlf: 93 80 14 87
E-post: Bente.Heggvik@kystmuseet.no

Varamedlemmer til styret:

Eilert Bjørkvik, også kasserer

Naustveien 179, 7100 Rissa.
Tlf 94 87 12 32
E-post: eilerbj@online.no

Ernst Robert Øyangen,

Øvre Stavsetveien 27, 7026 Trondheim
Tlf 99 49 39 73
E-post: ernstro@online.no

Johan Mjønes

7257 Snillfjord
Tlf 91 53 16 47
E-post: jmjones@online.no

Redaktører for årboka

Per Ole Sollie

Storevika 12, 6940 Eikesfjord,
Tlf 99 28 43 44
E-post: p-oso@online.no

Svein Henrik Pedersen

Betaniavegen 5A, 7563 Malvik
Tlf: 97 71 83 86
E-post: svein.henrik.pedersen@gmail.com

Årboka har egen e-postadresse:

arbok@fosen-historielag.no

Redaktør Nytt om gammelt

Helge Bueng

7170 Åfjord. Tlf 94 12 12 02
E-post: helge@bueng.no

Nytt om gammelt 96

Redigert av Helge Bueng, Åfjord.
Redaksjonen avsluttet 17.08.2021
Grafisk form: Helge Bueng AS
Trykk: Orkla Grafiske AS
Opplag: 1300 eks.

Fosen historielag på nett:

www.fosen-historielag.no

E-post: post@fosen-historielag.no

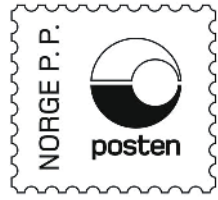
www.facebook.com/fosenhistorielag

Bøker kan bestilles hos

Eilert Bjørkvik, tlf 948 71 232,
e-post: eilerbj@online.no

Fosen historielags bank-konto:

4290.05.02758

Retur: Eilert Bjørkvik,
Naustveien 179, 7100 Rissa

Uforholdsmessig mange har fortsatt ikke betalt medlemskontingenen for 2021. Selv om laget har solid økonomi, trenger vi hver krone til å fortsatt samle og gi ut verdifull historie om Fosen.

Over 70 % av lagets inntekter kommer fra dere medlemmene. Det gjør det mulig å gi ut årbøker og medlemsblad.

Er du blant de som ikke har betalt, vil du bli strøket av medlemslisten og vil derfor ikke få mer Fosen-historie.

Det ønsker du vel ikke.....

Som medlem av Fosen Historielag får du fritt tilsendt historie fra alle kystkommunene i gamle Sør-Trøndelag fylke:

- Årbok for Fosen til jul
- Medlemsbladet Nytt om Gammelt 2 - 3 ganger i året
- Samlinger med historiske tema inkludert det årlige årsmøtet.
- Web: www.fosen-historielag.no
- Facebook.com/Fosen historielag
- Tilgang på over 800 artikler med historiske godbiter.

Alt for kr 300 pr år.

FOSEN HISTORIELAG

www.fosen-historielag • facebook.com/FosenHistorielag